

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Csp/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200939
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8323200939.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v spore žalobkyne: U. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/XX, XXX XX S. K. D., zast. JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zast. JUDr. Katarína Hegedušová, advokátka, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 05.04.2017 v znení: „Dolu podpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 10 % ročne z danej sumy.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v bode XX., v znení: „V prípade, že spotrebiteľ je v omeškaní so splatením štyroch po sebe nasledujúcich splátok alebo len časti po sebe štyroch nasledujúcich splátok, zmluvné strany sa dohodli, že spotrebiteľ má právo, ak uhradí poplatok vo výške 30 EUR a zároveň uhradí štyri omeškané splátky alebo časti štyroch omeškaných splátok, opätovne platiť v zmysle tejto zmluvy.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Žalobkyni súd priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala na tunajší súd žalobu, ktorou sa domáhala určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu - Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX. Na základe zmluvy jej žalovaný poskytol bezúčelový úver vo výške 1050 eur. Podľa zmluvy mala žalovanému zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1404 eur, v 36 mesačných splátkach vo výške 39 eur. V zmluve je uvedený úrok vo výške 19,96 % ročne, čo predstavuje 354 eur, RPMN vo výške 21,90 % a priemerná RPMN vo výške 17,31 %. Žalovanému na predmetný úver zaplatila 1055 eur. Jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú

uzatvorila ako spotrebiteľka so žalovaným, dodávateľom finančnej služby. Zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, v znení: „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“ Uvedená zmluvná podmienka je neprijateľná z dôvodu, že v rozpore s požiadavkou dobrej viery zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa. Uvedenou zmluvnou podmienkou sa na spotrebiteľa v rozpore s § 53 ods. 4 písm. l) OZ neprijateľne prenáša dôkazné bremeno, a to v otázke oboznámenia sa s úverovými podmienkami. Z uvedených dôvodov je takéto dojednanie neprijateľné, pretože si tým žalobkyňa zhoršuje svoje zmluvné postavenie ako to predpokladá § 54 ods. 1 OZ v súvislosti s § 52 ods. 2 a § 39 OZ. Navyše, nejde o jej individuálne dojednanie a ide o stav podľa § 53 ods. 2 OZ. O neprijateľnosti obdobnej zmluvnej podmienky, vo vzťahu k inému dodávateľovi rozhodol Okresný súd Kežmarok, rozsudkom, sp. zn. 9C/2/2014, zo dňa 16.09.2015. Žalobkyňa poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX, z 13.12.2021. Zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú podmienku, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky.“ O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, priamo vo vzťahu k žalovanému rozhodol Okresný súd Považská Bystrica, rozsudkom sp. zn. XCsp/XX/XXXX, zo dňa 22.5.2017. Zmluva obsahuje ďalšiu neprijateľnú podmienku, vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, v bode 15., v znení: „V prípade, že spotrebiteľ je v omeškaní so splatením štyroch po sebe nasledujúcich splátok alebo len časti po sebe štyroch nasledujúcich splátok, zmluvné strany sa dohodli, že spotrebiteľ má právo, ak uhradí poplatok vo výške 30 EUR a zároveň uhradí štyri omeškané splátky alebo časti štyroch omeškaných splátok, opätovne platiť v zmysle tejto zmluvy.“

2. Žalovaný sa na výzvu súdu vyjadril k podanej žalobe, tak, že Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Žalobca v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalovaný ďalej uvádza, že jednotlivými splátkami sa hradí najprv istina poskytnutého úveru a po uhradení istiny sa uhrádza zostatok z poskytnutého úveru (úroky, poplatok). Započítanie celej sumy splátky sa hradí najprv na istinu a až tak na úrok a poplatok v prospech dlžníka, pretože v prípade nezaplatenia niektorej splátky alebo omeškania dlžníka s platbou splátky dôjde skôr k zníženiu istiny, z ktorej by si žalobca ako veriteľ mohol uplatňovať zákonné úroky z omeškania. Žalovaný poukazuje na skutočnosť, že žalobca uhradil svoj záväzok v celom rozsahu a teda v

prípade určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky nezakladal by takýto rozsudok žiadne nové práva alebo povinnosti, nebol by ani vykonateľným ani aplikovateľným. V prípade ak by súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku nevyriešilo by to aj tak s konečnou platnosťou stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Pretože definitívne vyriešiť danú otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v konaní o návrhu na plnenie. Rozhodnutie o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (ak by to bolo vôbec možné) v tomto konaní, by nevytvorilo podľa pevný právny základ pre vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia, respektíve v prípade platnosti zmluvy na plnenie zo zmluvy, jednou zo sporových strán. Až rozsudok na plnenie vyrieši s konečnou platnosťou sporné práva a povinnosti medzi účastníkmi konania, pričom taký rozsudok je aplikovateľný a vykonateľným titulom. Vzhľadom na tom že zmluva je uhradená a záväzok žalobcu zanikol splnením, nezakladalo by takéto rozhodnutie o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky medzi účastníkmi konania žiadne práva ani povinnosti, resp. žiadny stav by sa nezmenil, nič by takéto rozhodnutie nespôsobilo.

3. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila tak, že žalovaný sa mylne domnieva, že podaná žaloba je neprípustná pre rozpor s ustanoveniami Civilného sporového poriadku. Predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre žalobkyňu ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní. Konštatovanie žalovaného, že žalobou o určení NZP nie je možné požadovať takéto určenie a pripustiť súdny prieskum NZP, predstavuje popieranie práva na prístup k súdu a vyjadruje celkový

vzťah žalovaného k rešpektovaniu ústavou garantovaného práva na súdnu a inú právnu ochranu ako aj princípu ochrany spotrebiteľa. Predmetná žaloba je okrem iného aj účinným prostriedkom dosiahnutia prevencie pred neustálym používaním nečestných podmienok vo formulárových spotrebiteľských zmluvách. Súd je povinný aj bez návrhu, t.j. ex offo skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok uvedených v spotrebiteľskej zmluve alebo v inom zmluvnom dokumente súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou.

4. Súd na základe predložených listinných dôkazov a tvrdení sporových strán zistil skutkový stav nasledovne:

Žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 05.04.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX. Na základe zmluvy žalovaný poskytol žalobkyni bezúčelový úver vo výške 1050 eur. Podľa zmluvy mala žalobkyňa žalovanému zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1404 eur, v 36 mesačných splátkach vo výške 39 eur. V zmluve je uvedený úrok vo výške 19,96 % ročne, RPMN vo výške 21,90 % a priemerná RPMN vo výške 17,31 %. Žalovaná na predmetný úver zaplatila 1055 eur.

5. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“ súd uvádza, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná, a to z dôvodu podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka. Táto zmluvná podmienka v súvislosti s oboznámením so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru prenáša dôkazné bremeno na spotrebiteľa a preto je podľa § 53 ods. 5 neplatná.

„Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky.“ súd určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, nakoľko dojednanie o nej je formulované nejasne, nie je z nej zrejmé, či sa zmluvná pokuta počíta ako 10 % z celej nesplatenej zvyšnej časti úveru, alebo len 10 % zo sumy, so zaplatením ktorej je spotrebiteľ v omeškaní.

„V prípade, že spotrebiteľ je v omeškaní so splatením štyroch po sebe nasledujúcich splátok alebo len časti po sebe štyroch nasledujúcich splátok, zmluvné strany sa dohodli, že spotrebiteľ má právo, ak uhradí poplatok vo výške 30 EUR a zároveň uhradí štyri omeškané splátky alebo časti štyroch omeškaných splátok, opätovne platiť v zmysle tejto zmluvy.“ Toto súd určil za neprijateľné, lebo spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa vo vzťahu k dodávateľovi, nakoľko umožňuje dodávateľovi uplatniť si poplatok pri akomkoľvek menej významnom porušení povinností.

6. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (OZ) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

7. Podľa § 54 ods. 1 OZ Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

8. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

9. Podľa § 39 OZ Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Podľa § 53 ods. 2 OZ Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

11. V tomto konaní ide o spotrebiteľský právny spor, kde nebolo sporné, že na strane žalobkyne vystupuje spotrebiteľka, na druhej strane dodávateľ. Námietky žalovaného súd považoval za nedôvodné a nepreukázané, a to s poukazom na rozhodnutia súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach. Súd dospel k záveru, že žaloba je v celom rozsahu dôvodná, že žalobkyňa preukázala svoje tvrdenia, pričom žalovaný neunesol dôkazné bremeno a jeho obrana nebola uznaná.

12. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v znení: „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.“ súd uvádza, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná, a to z dôvodu podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka. Táto zmluvná podmienka v súvislosti s oboznámením so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru prenáša dôkazné bremeno na spotrebiteľa a preto je podľa § 53 ods. 5 neplatná.

13. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v znení „Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak sa spotrebiteľ dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,00 % ročne z dlžnej čiastky.“ súd určil túto zmluvnú podmienku za neprijateľnú, nakoľko dojednanie o nej je formulované nejasne, nie je z nej zrejmé, či sa zmluvná pokuta počíta ako 10 % z celej nesplatennej zvyšnej časti úveru, alebo len 10 % zo sumy, so zaplatením ktorej je spotrebiteľ v omeškaní.

14. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v znení „V prípade, že spotrebiteľ je v omeškaní so splatením štyroch po sebe nasledujúcich splátok alebo len časti po sebe štyroch nasledujúcich splátok, zmluvné strany sa dohodli, že spotrebiteľ má právo, ak uhradí poplatok vo výške 30 EUR a zároveň uhradí štyri omeškané splátky alebo časti štyroch omeškaných splátok, opätovne platiť v zmysle tejto zmluvy.“ Toto súd určil za neprijateľné, lebo spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení spotrebiteľa vo vzťahu k dodávateľovi, nakoľko umožňuje dodávateľovi uplatniť si poplatok pri akomkoľvek menej významnom porušení povinností.

15. Súd sa nestotožnil s tvrdeniami žalovaného, že zo strany žalobkyne je podanie žaloby zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Ako poukazuje žalobkyňa, z únieovej, ale aj z vnútroštátnej právnej úpravy vyplýva, že súd môže žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky zamietnuť len v prípade, keď zistí, že sa v súdnej veci nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v prípade žaloby o určenie neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Vo vzťahu k námitke žalovaného o tom, že ide o res iudicata, teda že vo veci bolo právoplatne rozhodnuté platobným rozkazom, súd sa stotožnil s tvrdeniami žalobkyne, že predmetné rozhodnutie je záväzný inter partes, kým rozhodnutie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky s poukazom na § 53a OZ je záväzný pre akéhokoľvek dodávateľa.

16. O trovách bolo rozhodnuté podľa § 255 a § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v celom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.